

Uchwała Nr 161/IX/2023

Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach

z dnia 30 marca 2023 r.

w sprawie uchwały Nr XLVIII/496/23 Rady Gminy Krupski Młyn z dnia 28 lutego 2023 r. w sprawie określenia zasad i trybu udzielania dotacji celowej z budżetu Gminy Krupski Młyn w zakresie dofinansowania budowy studni wierconych głębinowych dla osób fizycznych na potrzeby własnego gospodarstwa w Gminie Krupski Młyn

Na podstawie art. 11 ust.1 pkt 4 oraz art. 18 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1668) w związku z art. 91 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40) **Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach u c h w a l a**, co następuje:

§ 1.

Stwierdza się **nieważność** uchwały Nr XLVIII/496/23 Rady Gminy Krupski Młyn z dnia 28 lutego 2023 r. w sprawie określania zasad i trybu udzielania dotacji celowej z budżetu Gminy Krupski Młyn w zakresie dofinansowania budowy studni wierconych głębinowych dla osób fizycznych na potrzeby własnego gospodarstwa w Gminie Krupski Młyn **w części** dotyczącej § 7 ust. 3 załącznika do uchwały - z powodu istotnego naruszenia art. 403 ust. 5 i 6 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2022 r. poz. 2556) w związku z art. 126, 127 ust.1, art. 250 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz.1634 z późn. zm.) polegającego na wprowadzeniu do zasad udzielania dotacji możliwości jej przyznania na inwestycje zrealizowane od 1 stycznia 2023 roku, to jest również na pokrycie wydatków poniesionych przed wejściem w życie uchwały (refundacja).

§ 2.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Uzasadnienie

Uchwała Nr XLVIII/496/23 Rady Gminy Krupski Młyn z dnia 28 lutego 2023 r. w sprawie określania zasad i trybu udzielania dotacji celowej z budżetu Gminy Krupski Młyn w zakresie

dofinansowania budowy studni wierconych głębinowych dla osób fizycznych na potrzeby własnego gospodarstwa w Gminie Krupski Młyn, wpłynęła do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach w dniu 6 marca 2023 roku.

W dniu 16 marca 2023 r. Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach stwierdziło, że przedmiotowa uchwała, zgodnie z art. 11 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1668), podlega nadzorowi Izby i wszczęło wobec niej postępowanie nadzorcze.

W wyniku przeprowadzonego postępowania nadzorczego w dniu 30 marca 2023 r., Kolegium Izby stwierdziło, co następuje:

W badanej uchwale, podjętej na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 poz. 40), art. 403 ust. 2, ust. 4, ust. 5 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2022 poz. 2556 ze zm.), Rada Gminy Krupski Młyn określiła warunki udzielania dotacji celowej na dofinansowanie kosztów inwestycji budowy studni wierconych głębinowych dla osób fizycznych na potrzeby własnego gospodarstwa w Gminie Krupski Młyn w brzmieniu ustalonym w załączniku do uchwały.

Zgodnie z określonymi warunkami o dotację celową na dofinansowanie kosztów inwestycji budowy studni wierconych głębinowych dla osób fizycznych na potrzeby własnego gospodarstwa w Gminie Krupski Młyn mogą ubiegać się osoby fizyczne, które posiadają tytuł prawny do nieruchomości objętej inwestycją.

Stosownie do postanowień z § 7 ust. 3 załącznika do uchwały dotacja przyznawana jest na inwestycje zrealizowane od 1 stycznia 2023 roku. Faktury i rachunki do rozliczenia dotacji muszą być wystawione nie wcześniej niż 1 stycznia 2023 roku.

W piśmie z dnia 23 marca 2023 r., Znak Ig.6342.2.4.2021 skierowanym do tutejszej Izby, Wójt Gminy poinformował, że możliwość przyznania dotacji na inwestycje zrealizowane od 1 stycznia 2023 roku wynikała z działań Gminy Krupski Młyn w interesie społecznym, związanych z wieloletnimi zabiegami mieszkańców, którzy nie są i ze względów technicznych nie mogą zostać objęci systemem zbiorowego zaopatrzenia w wodę. W piśmie Wójt Gminy potwierdził, że uchwała miała objąć wszystkich mieszkańców uprawnionych do złożenia wniosku, którzy wydatkowali środki na budowę studni w roku budżetowym 2023.

Kolegium Izby wskazało, że na podstawie art. 403 ust. 4 ustawy Prawo ochrony środowiska finansowanie ochrony środowiska i gospodarki wodnej może polegać na udzielaniu dotacji celowej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych. Zgodnie z art. 403 ust. 5 i 6 ustawy Prawo ochrony środowiska organ stanowiący gminy, powiatu upoważniony jest do określenia zasad udzielania dotacji celowej na finansowanie lub dofinansowanie inwestycji w drodze uchwały podmiotom, o którym mowa w ust. 4 ustawy, przy czym udzielenie dotacji celowej następuje na podstawie umowy zawartej przez gminę lub powiat.

Zgodnie z definicją dotacji określoną w przepisach art. 126 i 127 ustawy o finansach publicznych dotacjami są środki budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz państwowych funduszy celowym podlegające szczególnym zasadom rozliczania przeznaczone na finansowanie lub dofinansowanie realizacji zadań publicznych. Z przepisu art. 250 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych wynika natomiast, że zarząd jednostki samorządu terytorialnego udzielając dotacji celowej zawiera umowę określając m.in. wysokość dotacji, cel lub opis zakresu rzeczowego zadania, termin wykorzystania dotacji, termin jej rozliczenia. Stosownie do ww. przepisów ustawy o finansach publicznych, a także przepisów art. 403 ust. 5 – 6 Prawa ochrony środowiska dotacje przeznaczone są na finansowanie lub dofinansowanie zadań określonych w umowie. A zatem po zawarciu stosownej umowy z beneficjentem następuje realizacja zadania publicznego i jego finansowanie lub współfinansowanie przez jednostkę samorządu terytorialnego.

Biorąc pod uwagę powyższe przepisy uznać należy, że ustawodawca nie dopuszcza możliwości dotowania środkami pieniężnymi przekazanymi jako dotacja celowa inwestycji z zakresu ochrony środowiska zrealizowanych przed datą zawarcia umowy dotacyjnej. Zdaniem Kolegium do przyjęcia takiego rozwiązania nie dają żadnych podstaw aktualne przepisy ustawy o finansach publicznych ani też art. 403 ust. 5 ustawy Prawo ochrony środowiska. W świetle obowiązujących przepisów dotacja celowa na realizację zadań z zakresu ochrony środowiska nie może zostać przekazana podmiotowi na refundację wydatków poniesionych przed zawarciem umowy dotacji. Z przywołanych powyżej zapisów uchwały wynika natomiast, że dotacja może być udzielana na wydatki zrealizowane od 1 stycznia 2023 roku, a więc nawet takich, które były poniesione przed dniem wejścia w życie uchwały, co oznacza dopuszczenie możliwości refundacji poniesionych wydatków.

Kolegium zaznacza, że w przedmiocie możliwości udzielania dotacji na zasadzie refundacji poniesionych już wydatków przez podmioty, które taką dotację miałyby otrzymać wypowiedział się Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z dnia 24 listopada 2016 roku (sygn. akt.: II GSK 954/15). Zdaniem Sądu zasady udzielania dotacji na zadania służące ochronie środowiska powinny zostać określone przez organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego z uwzględnieniem przepisów prawa dotyczących dotacji, przy czym NSA podkreślił, że przepisy art. 403 ust. 4-6 ustawy Prawo ochrony środowiska nie zawierają odstępstw od prawnej definicji dotacji wynikającej z art. 126 ustawy o finansach publicznych i dotacji celowej z art. 127 i art. 250 tejże ustawy. Mając na względzie powyższe, Naczelny Sąd Administracyjny orzekł o braku możliwości dotowania inwestycji z zakresu ochrony środowiska zrealizowanych przed datą zawarcia umowy dotacyjnej. Dodatkowo należy zaznaczyć, że zgodnie z art. 251 ust. 4 ustawy o finansach publicznych wykorzystanie dotacji następuje w szczególności przez zapłatę za zrealizowane zadania, na które dotacja była udzielona, albo, w przypadku gdy odrębne przepisy stanowią o sposobie udzielenia i rozliczenia dotacji, wykorzystanie następuje przez realizację celów wskazanych w tych przepisach. Pojęcie „zapłata za zrealizowane zadania, na które dotacja była udzielona” nie obejmuje swym zakresem refundacji wydatku poniesionego przez beneficjenta środków dotacji przed zawarciem umowy dotacji.

W podobnej sprawie zajął stanowisko Naczelny Sąd Administracyjny w dniu 28 stycznia 2020 r., - sygn. akt I GSK 1974/19 , który stwierdził, że „ustawodawca nie dopuszcza możliwości dotowania środkami pieniężnymi – przekazanymi w ramach dotacji celowej – inwestycji z zakresu ochrony środowiska zrealizowanych przed datą zawarcia umowy dotacyjnej”.

W świetle obowiązujących przepisów prawa oraz orzecznictwa niedopuszczalne jest wprowadzanie regulacji określających zasady udzielania dotacji celowej umożliwiających jej przyznanie na zrealizowane inwestycje.

Rada Gminy Krupski Młyn ustalając określając możliwość udzielenia dotacji na zadania zrealizowane w roku budżetowym 2023 naruszyła istotnie obowiązujące przepisy art. 403 ust. 5 - 6 Prawa ochrony środowiska w związku z art. 126 i 127 oraz 250 ustawy o finansach publicznych .

Mając powyższe na uwadze, Kolegium Izby stwierdziło nieważność uchwały Nr XLVIII/496/23 Rady Gminy Krupski Młyn z dnia 28 lutego 2023 r. w sprawie określania zasad i trybu udzielania dotacji celowej z budżetu Gminy Krupski Młyn w zakresie dofinansowania budowy studni wierconych głębinowych dla osób fizycznych na potrzeby własnego gospodarstwa w Gminie Krupski Młyn w części dotyczącej zapisów określonych w § 7 ust. 3 załącznika do uchwały.

Na niniejszą uchwałę przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach za pośrednictwem Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach w terminie trzydziestu dni od dnia jej doręczenia.

Przewodniczący Kolegium

Daniel Kołodziej